

Dr. Mücahit KIVRAK¹

¹ BAÜN Edremit Myo

Zeytincilik ve Zeytin İşleme Teknolojisi Programı

kivrak@gmail.com

0505 772 44 46

ORGANİK TARIMA BAŞLAMA ESASLARI

Ders Notu : 87

Dr. Mücahit KIVRAK

Nüfus Artışı → **İhtiyaçların Artması** → **Yüksek Verim**

KALİTELİ GIDA İHTİYACI

Dünya’da nüfusun hızla artmasına karşısında, gıda temininde kendine yeterliliğin sağlanamaması 20. yüzyılın ortalarında en önemli sorunların başında yer almıştır.

Çözüm olarak, bitkisel üretimde birim alandan daha fazla verim elde edilmesi ve bunun için yüksek verimli çeşitlerle monokültür üretim ile, üretimde yoğun girdi kullanımını öngören politikalar geliştirilmiştir.

Organik tarımın yerel kültür ve mekan ile ilişkisi literatürde üzerinde durulmayan konulardır. Türkiye’de organik tarım sektörü henüz istenilen gelişimi yakalayamamıştır. Bunun temel nedeni üretici ve tüketicinin organik tarım konusundaki bilgi ve bilinç düzeyinin yetersizliği ile organik ürüne ilişkin güven sorunudur. Ancak belirlenecek doğru politik stratejilerle sektördeki yanlışlıkların düzeltilmesi şimdilik mümkün görünmektedir (okudum 2021).

Kültür, mekan ve kalkınmaya dair alt değişkenler şunlardır:

1. Kültür:

- a. Organik tarımda aileden gelen tarımsal pratikler (yetiştiricilik, saklama, kurutma, depolama, bekletme ve işleme),
- b. Kültürlenme, organik tarımda sosyal etkileşim aktiviteleri (fuarlar, festivaller, eğitim ve seminerler),
- c. Yetiştiricilik: Yeni strateji geliştirme,
- d. Geçmişten bugüne yetiştirilen ürünlerin devam etmesi,
- e. Kırsal yaşam tarzı.

Mekan:

- a. Organik tarım pratikleri (yetiştiricilik, saklama, kurutma, depolama, bekletme ve işleme)
- b. Fiziksel mekanlar (tarla/bahçe, depo, hangar, samanlık, bodrum, tavan, avlu, dam, bekletme havuzları, fabrikalar),
- c. Fiziksel mekanlarda paydaşlarla kurulan bağlantılar,
- d. Mekanlara yüklenen duygusal anlam ve değer,
- e. Mekanların sürdürülebilirliği,
- f. Organik tarım mekanları (bilgi paylaşım mekanları, sosyal etkinlik ve organize olma mekanları, yönetim ve karar verme mekanları)

Kalkınma:

- a. Kalkınmanın nicel göstergeleri (gelir ve istihdam ile diğer taşınır ve taşınmazların değeri),
- b. Kalkınmanın nitel göstergeleri (çevre koruma, doğaya saygı, organik ürün tüketimi, sağlıklı beslenme kaygısı, organik tarım konusundaki etkinliklere katılma bilinci, hayata bakış açısında organik tarım lehine olan olumlu değişimler, yaşam tarzının organik tarım felsefesine uygun olması),
- c. Türkiye'nin organik tarım politikaları (uygulama, denetim, ürün satışı, tarımsal destekler, tüketici bilinci oluşturmama, organik ürüne duyulan güven problemi)
(okudum, 2021)

Tablo Dünyada Organik Tarım Alanlarının Gelişimi

Yıl Organik Tarım Alanı (Ha)		Yıl	Organik Tarım Alanı (Ha)	
2000	14980991	2010	35713927	
2001	17302299		2011	36670679
2002	19879439		2012	36832974
2003	25765459		2013	43067952
2004	29973069		2014	48694674
2005	29246059		2015	50354075
2006	30173401		2016	58090567
2007	31509670		2017	69413811
2008	34472530		2018	71388131
2009	36270553			

Ülkelere Göre Organik Üretici Sayıları (2018)

Sıra	Ülke	Organik Üretici Sayısı	Yüzde (%)
1	Hindistan	1149371	40,4
2	Uganda	210352	7,4
3	Etiyopya	203602	7,2
4	Tanzanya	148610	5,2
5	Peru	103554	3,6
6	Türkiye	79563	2,8
7	İtalya	69317	2,4
8	Tayland	58490	2,1
9	Fransa	41632	1,5
10	İspanya	39505	1,4
	Diğerleri	739071	26,0
	Genel Toplam	2.843.067	100,0

Ülkelere Göre Organik Tarım Alanlarının Dağılımı (2018)

Sıra	Ülke	Organik Tarım Alan (Ha)	Yüzde (%)
1	Avustralya	35687799	50,0
2	Arjantin	3629968	5,1
3	Çin	3135000	4,4
4	İspanya	2246475	3,1
5	Uruguay	2147083	3,0
6	Fransa	2035024	2,8
7	ABD	2023430	2,8
8	İtalya	1958045	2,7
9	Hindistan	1938220	2,7
10	Almanya	1521314	2,1
	Diğerleri	15101388	21,1
	Genel Toplam	71.388.131	100,0
13	Türkiye	646247	0,9

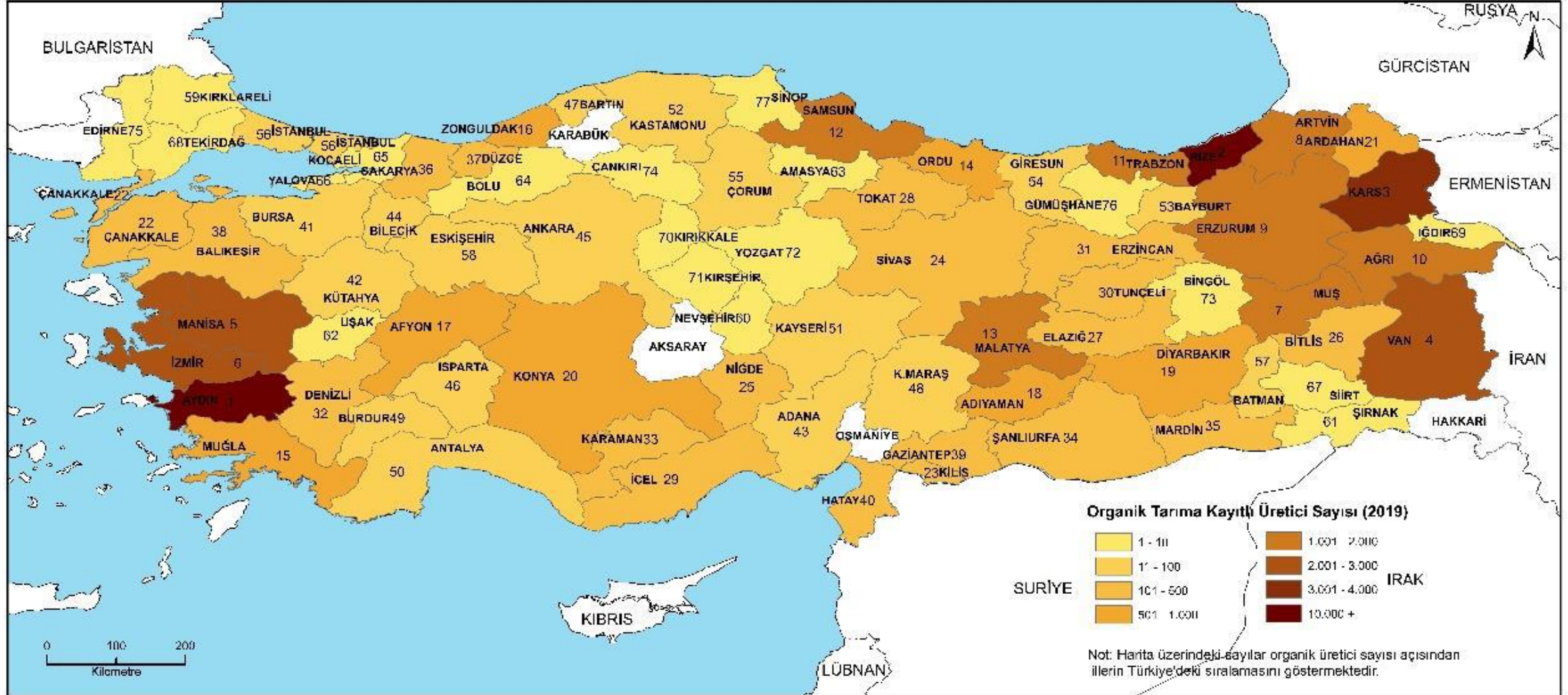
Türkiye’de Organik Tarımın Gelişimi: Ürün, Çiftçi, Alan ve Miktar Bilgileri

Yıllar	Ürün Sayısı	Çiftçi Sayısı	Toplam Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)
2002	150	12.428	89.827	310.125
2003	179	14.798	113.621	323.981
2004	174	12.751	209.573	377.616
2005	205	14.401	203.811	421.934
2006	203	14.256	192.789	458.095
2007	201	16.276	174.283	568.128
2008	247	14.926	166.883	530.224
2009	212	35.565	501.641	983.715
2010	216	42.097	510.033	1.343.737
2011	225	42.460	614.618	1.659.543
2012	204	54.635	702.909	1.750.126
2013	213	60.797	769.014	1.620.466
2014	208	71.472	842.216	1.642.235
2015	197	69.967	515.268	1.829.291
2016	225	67.878	523.778	2.473.600
2017	214	75.067	543.033	2.406.606
2018	213	79.563	626.885	2.371.612
2019	213	74.547	505.551	3.260.997

2019 Yılı İtibariyle Türkiye'nin İhracat Ürünleri

Ürün adı	Miktar (adet)	Miktar (ton)	Miktar (%)	Tutar (\$)	Tutar (%)
Buğday ve buğday ürünleri		31195	41,1	11913987	5,86
Meyve ve meyve ürünleri		16734	22,05	65242625	32,12
Üzüm ve üzüm ürünleri		9536	12,56	27895276	13,73
İncir ve incir ürünleri		6896	9,08	40306275	19,84
Fındık ve fındık ürünleri		4441	5,85	31964563	15,74
Kayısı ve kayısı ürünleri		3744	4,93	14727473	7,25
Sebze ve sebze ürünleri		1147	1,51	1694271	0,83
Diğerleri		850	1,12	2198961	1,08
Mısır		815	1,07	2983475	1,47
Zeytin ve zeytin ürünleri		178	0,23	394232	0,19
Baharatlar		138	0,18	1850384	0,91
Süt ve süt ürünleri		106	0,14	129053	0,06
Antep fıstığı		86	0,11	1566455	0,77
Kanatlı h. ürünleri		39	0,05	89980	0,04
Yumurta	615427			184628	0,09
Toplam	615427	75.904	100	203.141.638	100

Organik Tarıma Kayıtlı Üretici Sayısının İllere Göre Dağılımı (2019)

organik tarımın (sürdürülebilir) kırsal kalkınmaya katkısı,
organik tarımda uygulanan politikalar,
organik tarımda sertifikasyon sistemi,
hükümet dışı organizasyonların organik tarımdaki rolü,
tarımsal geçişler,
tüketici motivasyonudur.

Ulusal literatürde üzerinde ağırlıklı olarak durulan 6 konu şu şekildedir:

Organik Tarım ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma

Avrupa Birliği'nin Organik Tarım Politikası ve Türkiye'nin Uyumu

Organik Tarım ve Çevresel Sürdürülebilirlik

Organik ve Konvansiyonel Tarım Karşılaştırması ve Tarımsal Geçiş

Organik Tarımda Sertifikasyon Sistemi

Tüketici Motivasyonu ve Tercihi

Bazı Kriterlere Göre Organik ve Konvansiyonel Tarımın Karşılaştırması

Kriterler	Organik Tarımda	Konvansiyonel Tarımda
Daha geniş alanda üretim yapabilme imkanı	Daha zor	Daha kolay
Ürün ve üretim denetimi	Daha sıkı	Daha zayıf
Üretim zorluğu (birim alanda)	Daha zahmetli	Daha az zahmetli
Belirli standarda göre üretme	Daha katı	Daha serbest
Ürünün birim satış fiyatı	Daha yüksek	Daha düşük
Verim kaybı	Daha yüksek	Daha düşük
Birim alandan elde edilen üretim miktarı	Daha düşük	Daha yüksek
Tarımsal ve çevresel sürdürülebilirlik	Daha yüksek	Daha düşük
İnsan ve çevre sağlığı	Daha sağlıklı	Daha az sağlıklı
Üreticinin yaşam kalitesi (sağlık ve çevre sorumluluğu taşıma açısından)	Daha yüksek	Daha düşük
Ürünün raf ömrü	Daha kısa	Daha uzun
Ürünün lezzeti	Daha lezzetli	Daha az lezzetli

1970'li yıllarda yeşil devrim olarak anılan politikalar, 1980'li yıllara gelindiğinde, çevrenin geri dönülmez biçimde kirlenip, doğal dengenin tahrip olmasına neden olmuştur.

Bu olumsuzluklar karşısında Avrupa Ülkelerinde çevreye duyarlı üreticiler, doğal dengeyi bozmadan, çevreyi kirletmeden, insanlarda ve diğer canlılarda toksik etki yapmayan sağlıklı ürünler üretmeye yönelik alternatif sistemlerin arayışına girmiştir.

Moseley (2003) sürdürülebilir kalkınmayı detaylı olarak ele aldığı kitabında sürdürülebilir projelerin neyi yapmaya eğilimli olduğu konusunda 12 madde üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu maddeler şu şekilde sıralanabilir:

İmal edilen gereksiz/atıl sermayenin yeniden kullanımını ve geri dönüşümü.

Motorlu taşıtların kullanımını azaltmak.

Mal ve insanların iletişim teknolojisiyle gereksiz naklinin azaltılması.

İş ve alışveriş seyahati süresini kısaltmak amacıyla hizmet ve istihdamın yerelleşmesini teşvik etmek.

Kişi başına enerji tüketimini azaltmak, özellikle fosil yakıt kullanımını azaltmak.

Doğal manzara güzelliği olan alanları ve vahşi yaşam alanlarını korumak.

Karar vermede katılımcı işbirliğini kurmak.

Beşeri ve sosyal sermayeyi tesis etmek.

Dışarıdan temin etmek yerine yerel işgücü ve materyallerin kullanımını.

Dışarıdan ithalat ve ihracatı azaltarak yerel ekonominin kendi kendine yeterliliğini ve bağlılığını artırmak.

Sosyal ve ekonomik kalkınmada kullanılan yerel kaynakların kazan-kazan anlayışını (win-win situations) geliştirmek.

Çöplerin sorunsuz bir şekilde imhası (Moseley, 2003: 23).

Moseley ise İngiltere’de kırsal kalkınmaya yönelik olarak hükümet tarafından hazırlanan Kırsal Beyaz Sayfa (Rural White Paper) programının amacını şu şekilde ifade etmektedir:

1. Kaliteli bir yaşam standardına ve kamu hizmetine sahip canlı bir kırsal yapı
2. Yüksek ve durağan istihdama sahip farklı iş kolları olan çalışan bir kırsal yapı
3. Çevrenin geliştirilip sürdürülebildiği korunmuş bir kırsal yapı
4. Kendi geleceğini şekillendirebilecek hareketli bir kırsal yapı (Moseley, 2003: 3).

Türkiye’de kırsal kalkınmanın kavramsal çerçevesini aşağıda verilen dört stratejik amaç üzerinden kabul etmektedir.

1. Ekonominin geliştirilmesi ve iş imkânlarının artırılması

1.1 Tarım ve gıda sektörlerinin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması

1.2 Kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi

2. İnsan kaynaklarının, örgütlenme düzeyinin ve yerel kalkınma kapasitesinin geliştirilmesi

2.1 Eğitim ve sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi

2.2 Yoksullukla mücadele ve dezavantajlı grupların istihdam edilebilirliğinin artırılması

2.3 Yerel kalkınma kapasitesinin güçlendirilmesi

3. Kırsal alan fiziki altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması

3.1 Kırsal altyapının geliştirilmesi

3.2 Kırsal yerleşimlerin geliştirilmesi ve korunması

4. Kırsal çevrenin korunması ve geliştirilmesi

4.1 Çevreci tarım uygulamalarının geliştirilmesi

4.2 Orman ekosistemlerinin korunması ve orman kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması

4.3 Korunan alanların yönetimi ve geliştirilmesi (www.kkp.tarim.gov.tr).

ÇÖZÜM!

Alternatif olarak çevre dostu üretim sistemlerinin gündeme gelmesi...

Organik tarım

ORGANİK TARIM

Üretimde insan sağlığına zararlı kimyasal girdi ve ilaçlar kullanmadan, yönetmeliklerde izin verilen girdilerin kullanımını ile üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimidir.

Organik Tarımın Amacı;

Toprak, su kaynakları ve havayı kirletmeden, çevre, bitki, hayvan ve insan sağlığını azami derecede korumaktır.

ORGANİK TARIMIN ÖZELLİKLERİ

Planlı,

Sözleşmeli,

Her aşaması kayıt altına alınmış,

Tarladan tüketiciye ulaşıncaya kadar kontrollü,

Sertifikalı,

Karşılıklı güven esasına dayanan bir üretim sistemidir.

DÜNYADA ORGANİK TARIM

Halen 100 civarında ülkede 24 milyon ha üzerinde organik üretim yapılmaktadır.

En geniş alan: Avusturalya :10 milyon ha

Arjantin :2.96 milyon ha

İtalya :1.16 milyon ha

Avrupa ülkeleri: 5.6 milyon ha alan ve 175.000 işletme

Tarımsal alanın :% 3'ü

İşletmelerin :% 2'i

AB ülkeleri arasında da en büyük organik paya sahip ülke ise Avusturya olarak kaydedilirken, toplam tarım alanının yüzde 25,3'üne denk geldiği saptandı.

Organik tarımda en yüksek paya sahip olan diğer ülkeler ise Estonya (22,3), İsveç (20,4), Çekya ve İtalya (15,2) olarak saptandı. Türkiye'de ise organik tarım yüzdesinin 1,4 olduğu gözlemlendi

Türkiye’de Organik Tarım

Yıllar	Ürün Sayısı	Çiftçi Sayısı	Üretim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (Ton)
1996	26	1.947	6.789	10.304
2002	150	12.428	89.827	310.125
2003	179	13.044	103.190	291.876
2004	174	9.314	162.193	279.663
Organik Geçiş Süreci				
2003	-	1.754	10.431	32.105
2004	-	3.492	47.379	99.140

BÖLGELER	Çiftçi Sayısı (Adet)	Üretim Alanı (ha)			Üretim Miktarı (Ton)
		Gerçek Üret. Al.	Doğal Toplama Al.	TOPLAM	
Ege	4.894*	20.880*	21.729*	42.609*	80.639*
G.D.Anadolu	266	20.390	0	20.390	67.230
Karadeniz	2.907	5.480	1.849	7.329	41.194
Akdeniz	836	3.943	14.475	18.418	40.400
İç Anadolu	1.375	2.348	2.000	4.348	29.539
Marmara	746	2.144	100	2.244	22.851
D. Anadolu	2.020	7.860	0	7.860	10.019
TOPLAM	13.044	63.045	40.153	103.198	291.602

İhracatımız

İhracatımızın yöneldiği ülke sayısı 2003 yılında 35 civarında olup, 36.932.995 \$ olmuştur.

AB ülkeleri en önemli ihraç pazarlarımızı oluşturmaktadır. AB ülkeleri içinde Almanya, Hollanda, İsviçre ve İngiltere'dir.

Bununla birlikte Kuzey Avrupa ülkeleri, ABD, Kanada, Avustralya ve Japonya dikkat çeken potansiyel pazar görünümündedir.

YASAL DÜZENLEMELER

Avrupa Birliği Ülkelerinde;

Bitkisel ürünlerle ilgili olarak 2092 sayı ve 1991 tarihli,

Hayvansal ürünlerle ilgili olarak 1999 tarihli, yönetmelikler hazırlamış ve birçok değişiklikler yayınlamıştır.

Japonya : Ulusal yönetmeliği 2001 yılında yürürlüğe girmiştir

ABD : Federal Yasa son aşamasındadır (www.usda.gov.us)

24 Aralık 1994 tarih ve 22145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan “Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin Organik Metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik”

Bu yönetmelikte, 29 Haziran 1995 tarih ve 22328 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik ile yapılan değişiklik.

11 Temmuz 2002 tarih ve 24812 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Organik Tarımın Esasları ve Uygulamasına İlişkin Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

10 Haziran 2005 tarih ve 25841 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Organik Tarımın Esasları ve Uygulamasına İlişkin Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

Organik Tarım Kanunu;

03.12.2004 tarih ve 25659 sayılı Resmi Gazete' de
yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Organik Tarım Kanunu İle;

Organik tarımsal üretimin faaliyetlerinin yasal zemine oturtulması,
Kontrol ve sertifikasyon hizmetleri yasal dayanağa kavuşturulması,

Kuralları ihlal edenlere yönelik cezai hükümler,

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonların, üretici ve tüketicilerin bilinçlendirilmesi amacıyla organik tarımla ilgili ayda en az otuz dakika eğitici yayın yapmaları konusunda RTÜK tarafından gerekli tedbirlerin alınması zorunlu kılınmıştır.

Organik Tarım Kanunu'na gereğince

Organik olarak sertifikalandırılmamış ürünlerin organik ürün veya organik girdi adı altında satılması durumunda 10 milyar lira idarî para cezası verilir.

Organik olmayan tarımsal ürün ve girdilere, organik ürün veya girdi sertifikası verilemez. Bu hükme aykırı hareket edenlere, 50 milyar lira idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, yetki ve izin belgeleri iptal edilir.

Bakanlıktan süre uzatımı almayan kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarına 15 milyar lira idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, idarî para cezası iki katı olarak uygulanır ve kendilerine bir daha çalışma izni verilmez.

Çalışma izninin devredilemeyeceği hükmüne aykırı hareket edenlere, 20 milyar lira idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, çalışma izinleri iptal edilir.

Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar da kontrol biriminde görev yapamazlar hükmüne aykırı hareket eden kuruluşlara, 15 milyar lira idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, idarî para cezası iki katı olarak uygulanır ve çalışma izinleri iptal edilir.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar, belirlenen dönemlerde Bakanlığa rapor vermek, bilgi ve belgelerini Bakanlık yetkililerine göstermek zorundadırlar hükmüne aykırı hareket eden kuruluşlara, 20 milyar lira idarî para cezası verilir.

Müteşebbisler Yetkilendirilmiş kuruluş kontrolünde çalışmak zorunda olup, bu Kanun kapsamında Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyette bulunamazlar hükme aykırı hareket edenlere, 10 milyar lira idarî para cezası verilir.

Müteşebbisler, kontrol veya denetim amacı ile Bakanlık yetkilileri ile Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluşların yetkililerine; işletmeye giriş izni vermek ve muhasebe kayıtları ile diğer ilgili dokümanlarını göstermek zorundadırlar. Yetkilendirilmiş kuruluşlar, elde ettikleri bu bilgi ve belgeleri, Bakanlık dışında üçüncü şahıslara veremezler hükme aykırı hareket edenlere, 20 milyar lira idarî para cezası verilir.

Bu Kanuna göre denetimleri engelleyen kişi ve kuruluşlara, 10 milyar lira idarî para cezası verilir.

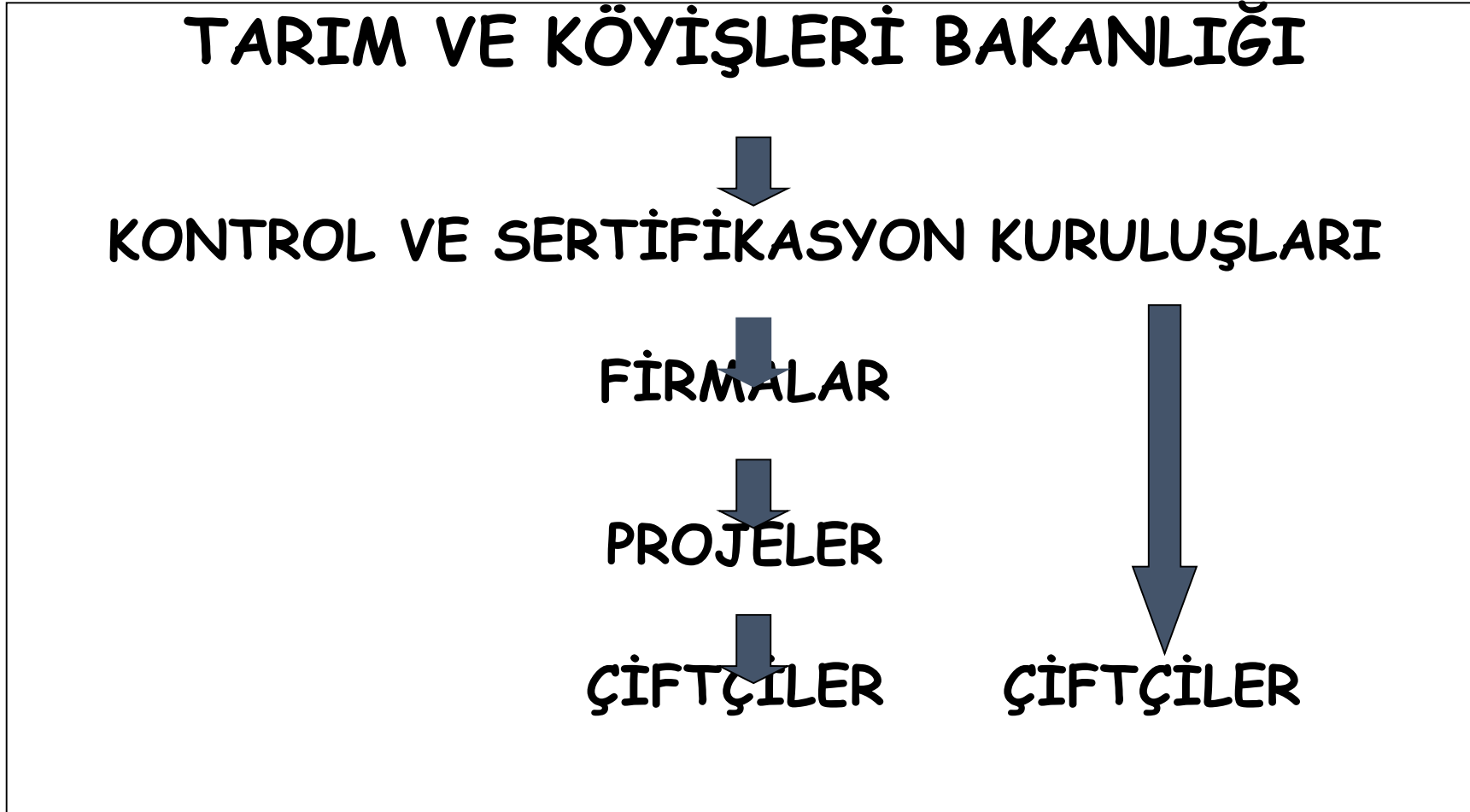
Organik ürün ve girdilerin etiket ve logoları yalnızca organik ürünler ve girdiler için kullanılır. Organik ürünlerin ve girdilerin etiketi ve logosu, reklam ve tanıtımı; sahte, yanıltıcı veya ürünün yapısına, özelliklerine, içeriğine, kalitesine, orijinine ve üretim tekniklerine göre hatalı bir izlenim yaratacak, ürünün sahip olmadığı etki ve özelliklere atıfta bulunacak biçimde olamaz ve tüketiciyi yanıltacak yazı, resim, şekil ve benzerlerini içeremez. Bu hükme aykırı hareket edenlere, 15 bin lira idarî para cezası verilir.

İhracat sertifikası olmayan organik ürün veya girdiler, organik ürün veya organik girdi adı altında ihraç edilemez. İthalat sertifikası olmayan organik ürün veya girdiler, organik ürün veya organik girdi adı altında ithal edilemez.

Gümrükler dahil yapılan kontrollerde, organik olmadığı tespit edilen ürün ve girdilerin, yurt içine organik ürün veya girdi adı altında sokulması, dağıtılması ve satışının yapılmasına izin verilmez. Bu ürün ve girdiler, sorumlu müteşebbise iade edilir ya da ilgili ulusal mevzuatına uygun olmaları halinde, yurt içinde organik olmayan ürün veya girdi olarak değerlendirilmesine izin verilir.

Bu hükümlere aykırı hareket edenlere, 30 bin lira idarî para cezası verilir.

ORGANİK TARIMIN TÜRKİYE'DE İŞLEYİŞİ

ORGANİK TARIMA BAŞLAMA ESASLARI

Müteşebbisin Müracaatı

Sözleşme imzalanması

İşletmenin Kontrolü

Yetkilendirilmiş Kuruluşun Kararı

Geçiş sürecinin belirlenmesi uygun görülen yaptırımlar

Kontrol Raporunun Hazırlanması

Sertifikalandırma

Müracaatta;

Müteşebbisin adı, adresi, T.C. kimlik numarası ve vergi numarasını içeren kimlik bilgi ve belgeleri,

İşletmenin yeri ve konumu,ile ilgili, kadastro çalışması tamamlanmış alanlarda tapu kaydı, tamamlanmamış alanlarda ise araziye ait kroki,

Müracaat edilen arazinin veya kullanım hakkının kendine ait olduğuna dair bilgi ve belgeleri,

Gıda işleyen işyeri ise “**Çalışma İzni ve Gıda Sicili Belgesi** ” ile "**Üretim İzin Belgesi**",

İlgili kurumlardan gerekli izinlerin alınması

ORGANİK BİTKİSEL ÜRETİM

Organik bitkisel üretim, yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapılarak onun kontrolünde yapılır

Organik bitkisel ürün yetiştiriciliği yapacak müteşebbis geçiş sürecine alınır.

Geçiş Süreci

Geçiş süreci en az 12 ay olmalıdır.

Geçiş süreci, tek yıllık bitkiler ile mera ve yem bitkilerinde 2 yıl, çok yıllık bitkilerde 3 yıldır.

Yetkilendirilmiş Kuruluş geçiş sürecini uzatabilir veya kısaltabilir.

Geçiş süreci ürünü “Organik Tarım geçiş süreci ürünüdür” etiketiyle pazarlanabilir.

Ancak;

Yönetmelikte izin verilmeyen girdilerin geriye dönük olarak en az 3 yıl süre ile kullanılmadığının belgelenmesi,

Üretim parsellerinin zorunlu çevre koruma ve kırsal alanların korunmasına ilişkin alanlar içerisinde yer aldığının resmi bir belge ile belgelendirilmesi neticesinde, söz konusu süreçler yetkilendirilmiş kuruluş tarafından geçiş sürecinin bir parçası olarak kabul edilir.

Yönetmelikte izin verilmeyen girdilerin hastalık veya zararlı kontrolünde kullanılmasının devletçe zorunlu kılındığı hallerde, yetkilendirilmiş kuruluşun teklifi ile komite tarafından geçiş süreci azaltılabilir.

Paralel üretim yapılamaz.

Ancak çok yıllık bitkisel ürünlerin üretiminde,

İşletmenin tamamını en geç 5 yıllık plan dahilinde organik üretime geçireceğinin taahhütte bulunulması halinde,

Her birimden hasat edilen ürünlerin ayrı ayrı yerlerde tutulmasını sağlayacak önlemlerin alınması halinde,

Yetkilendirilmiş kuruluşun, ürünlerden her birinin hasadından en az 48 saat önce haberdar edilmesi halinde,

Müteşebbisin, hasat sonrası, elde edilen ürünlerin kesin miktarı ile ayırt edici özellikleri konusunda yetkilendirilmiş kuruluşu bilgilendirmesi ve bu ürünlerin diğerlerinden ayrı tutulması için gerekli önlemlerin alındığını teyit etmesi halinde,

paralel üretime izin verilebilir.

Toprak Koruma, Hazırlama ve Gübreleme

Toprak koruma tedbirleri alınması

Uygun toprak işleme teknikleri

Toprak verimliliği ve biyolojik aktivitenin artırılması

-rotasyon ve yeşil gübreleme

-hayvan gübresi kullanımı

-organik materyallerin kullanılması

Organik gübre ve toprak iyileştiricilerin üretimi, ithalatı ve ihracatı için Bakanlıktan izin alınır. Bu izinlerden sonra, organik tarımda kullanılacak organik gübre ve toprak iyileştiricileri için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından uygunluk belgesi veya sertifika verilir.

Ekim ve Dikim

Tohum; genetik yapısı değiştirilmemiş, dölllenmiş hücre çekirdeği içindeki DNA dizilimine dışarıdan müdahale edilmemiş, radyasyon veya mikrodalga ile muamele görmemiş olmalıdır.

Kullanılacak tohum, fide, fidan, anaç, misel, çelik, yumru gibi çoğaltım materyali organik tarım metoduyla üretilmiş olmalıdır.

Fide dışındaki çoğaltım materyallerinin, organik olarak elde edilememesi durumunda, konvansiyonel üretimden gelen, bu yönetmelikte kullanımına izin verilmeyen girdiler ile muamele görmemiş olanları kullanılabilir.

Fide ve ana üretimi sırasında sentetik bitki besleme ve büyütme maddeleri ile hormonlar kullanılmamalıdır.

GDO'lu çoğaltım materyali kullanılmaz.

Bitki Koruma

Hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde;

Dayanıklılı tür ve çeşit seçimi.

Uygun ekim nöbeti

Uygun toprak işleme

Kültürel, biyolojik ve biyoteknik mücadele metotları uygulanır.

Organik tarımda kullanılmasına izin verilen pestisit ve benzeri maddelerin ruhsatlandırılmasında 6968 sayılı “Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu” ve ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

Hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde kullanılacak girdilerin üretimi ve ithalatı için Bakanlıktan izin alındıktan sonra yetkilendirilmiş kuruluş tarafından organik tarımda kullanılacağına dair uygunluk belgesi veya sertifika verilir.

Sulama

Sanayi ve Őehir atık suları ile drenaj sisteminden elde edilen drenaj suları organik tarımda kullanılamaz.

Sulama suyu evre kirliliğine yol amamalıdır.

Sulama, toprak yapısında bozulmaya ve erozyona yol amamalıdır.

Hasat

Hasatta kullanılan teknik araç ve gereçlerin ekolojik tahribata ve kirliliğe yol açmamalıdır.

Elle toplama materyalleri ürünün organikliğini bozmayacak yapıda olmalıdır.

Toplama materyalleri hijyenik olmalıdır .

Ormanlar, doğal alanlar ve tarımsal alanlardan ürün toplama

Toplama alanı, 3 yıl öncesine kadar, yönetmelikte izin verilen ürünler dışındaki ürünlerle muamele edilmemiş olmalıdır .

Toplama alanı, son iki yıl içinde yangın geçirmiş olmamalıdır.

Toplama alanında anız yakılmamış olmalıdır.

Toplama alanındaki doğal yaşam dengesinin ve türlerin korunması sağlanmalıdır.

Organik Mantar Üretimi

Organik mantar üretiminde, çiftlik gübreleri, organik üretim metoduna göre üretim yapılan arazilerden elde edilen saman benzeri tarımsal kaynaklı ürünler, kimyasal olarak muamele görmemiş torf, kesimden sonra kimyasal muamele görmemiş odun, doğal yapısındaki toprak, sulama suyu özelliğindeki su ve kullanımına izin verilen toprak iyileştiriciler ve mineral gübreler kullanılır.

Yönetmelik hükümlerine uygun çiftlik gübreleri bulunmadığı takdirde %25 oranında konvansiyonel üretimden gelen çiftlik gübresi kullanılır.

ORGANİK TARIMIN SORUNLARI

Organik tarımda kullanılan girdilerin büyük bir kısmının iç piyasada bulunamayışı nedeni ile ithal ediliyor oluşu,

Ülkemizde organik tarım yapan işletmelerin küçük ölçekli ve dağınık oluşu

Yetersiz örgütlenme,

Yetersiz bilgi düzeyi

Yüksek maliyet

Düşük verimlilik,

Organik tarımsal üretimin desteklenememesi

Ülkemizde kalıntı, katkı, mikotoksin vb analizleri yapacak laboratuvarların akreditasyon işlemlerinin tamamlanmamış olması.

Sonuç olarak Bakanlığın hedefi; her metrekaresi kayıtlı, sistemi oturmuş, ülke içi ve dışında ticari yanlışa meydan vermeyen, üreticiye daha çok kazandıran, çevre, bitki, hayvan ve insan sağlığını azami derecede koruyan, ülkemiz ekoturizminin gelişimini sağlayan hepsinden önemlisi, tüm gelir gruplarının tüketebileceği sağlıklı bir organik tarımsal üretim ve gıdayı sağlamaktır.

ORGANİK TARIM SİSTEMİNİN AVANTAJLARI ve DEZAVANTAJLARI

Organik Tarım Sisteminin Avantajları:

Türkiye’de kimyasallar üreticilerin büyük bir kısmı tarafından ya çok az kullanılmakta, ya da hiç kullanılmamaktadır. Bu nedenle organik tarıma geçişin kolay olması beklenebilir.

Üretici geliri ürüne bağlı olarak artmaktadır (Ortalama %10 artış olduğu tahmin edilmektedir).

Fiyatı hızla artan kimyasal gübre, pestisit ve enerji girdilerinden tasarruf edilmektedir.

Sözleşmeli tarımla üreticinin tüm ürününün alınması garanti edilmektedir.

Organik Tarım Sisteminin Dezavantajları:

Türkiye’de tarımsal ürün arzında yıldan yıla önemli dalgalanmalar görülmektedir. Hızla artıp gençleşen nüfus, tüketim düzeyinin ve çeşitliliğinin sürekli artması ve çevredeki ülkelerin hemen hepsinin tarımsal ürün talep eden özellikleri sebebiyle organik tarımın (verimde meydana gelebilecek azalma nedeniyle) kısa vadede gelişmesi zor görünmektedir.

Önemli sorunlardan biri Türkiye’deki arazilerin küçük, parçalı ve birbirine yakın olmasıdır. Bu durum organik üretimi olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü organik üretim yapan bir işletmenin çevrede üretim yapan diğer klasik işletmelerde kullanılan kimyasallardan etkilenmemesi mümkün değildir.

Ekolojik tarım sisteminde yetiştirilen ürünlerin pazarlanması özellikle iç piyasa için yeni ve belirsiz bir konudur.

Konunun yeni olması nedeniyle yeterli tarımsal yayım çalışmalarının yapılamaması ve kalifiye elemanların bulunamaması ekolojik tarımın diğer olumsuz yönleridir.

BURHANIYE
DOMATESİ
SÜPER
ORGANİK

Zeytin insanlar tarafından tüketilen ilk meyvelerden olup insan beslenmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Tarımsal ürünlerin vazgeçilmez oluşu, tarıma stratejik bir konum kazandırmakla kalmayıp tarımın güncelliğine ve devamına katkıda bulunmaktadır. Zeytin doğasından gelen özellikler nedeniyle işlenmeden tüketilemeyen bir meyvedir. İşlendikten sonra da zeytin yağı ve dane olarak tüketilmektedir. Hatta bunları ürettikten sonra prina gibi yan ürünlerinden de yararlanılmaktadır.

Konvansiyonel tarımda birim alandan daha fazla verim alabilmek için tek bir üründe uzmanlaşmakta ve monokültür tarım uygulanmaktadır. Ancak monokültür tarım uygulamaları sonucunda, toprak erozyona uğramış, mikroorganizma hayatı tahrip olmuş ve toprağın A horizonu kayba uğramıştır. Ayrıca ürünler arasında münavebe yapılmayışı hastalık ve zararlıların çoğalmasına sebep olmuştur. Bunlara karşı sentetik olarak üretilen ilaçların kullanılmaya başlanması ile yararlı mikroorganizmaların yok olmasına ve doğanın dengesinin bozulmasına sebep olunmuştur.

Bundan dolayı gelir düzeyi yüksek ülkeler başta olmak üzere, bir çok ülke doğaya zarar vermeyen yöntemlerle insan sağlığına zararlı olmayan tarımsal ürünleri üretmeye ve tüketmeye başlamışlardır. Bu amaçla konvansiyonel tarıma alternatif olarak ortaya konmuş organik veya ekolojik tarım olarak adlandırılan tarım kabul edilmiştir.

Bu çerçevede Organik tarım; organik ve yeşil gübre kullanılan, ürünler arasında münavebe yapılan, toprağı koruyan, bitkilerin direncini arttıran, biyolojik mücadeleden yararlanılmasını tavsiye eden, bütün bu olanakların kapalı bir sistemde oluşturulmasını talep eden, üretimde ürün miktarını değil ürün kalitesini yükseltmeyi hedefleyen bir üretim şekli olarak da tanımlanabilir.

Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşunun Müteşebbis Müracaatını Kabulü

Kontrol ve Sertifikasyon kuruluşu, başvuruda bulunan müteşebbisin organik tarım metodu ile üretim yapıp yapamayacağına karar verir.

Uygun bulunan müteşebbis başvurduğu kontrol ve sertifikasyon kuruluşu ile sözleşme yapar.

Kontrol ve Sertifikasyon kuruluşu sözleşme yaptığı müteşebbisin ürünlerinin organik ürün olarak değerlendirilmesi için gerekli çalışmaları başlatır.

Organik Sertifikasyon Adımları

	Prosedür	Başvuru sahibi veya müteşebbis	Firma
1	Talep	Genellikle, başvuru sahipleri gereklilikleri, prosedürleri ve sertifikasyon ücretini soran genel bir ilk başvuru sunarlar.	Başvuru sahibi, firma tarafından e-posta, posta veya faks aracılığı ile aşağıdaki maddeleri içeren ilk bilgi paketini alır ve telefon yoluyla da özel ek görüşme yapılarak bilgilendirilir. <ul style="list-style-type: none">• Bu doküman,• Şirket profili,• İlgili alandaki gereksinimleri içeren kısa bilgi (örneğin; bitkisel üretim, arıcılık, doğadan toplama, işleme).• Başvuru formu.
2	Resmi Başvuru	Müşteri başvuru formunu doldurur	Firma başvuruyu gözden geçirir. Talep edilen hizmeti sunabiliyor ise, başvuru kabul edilir.
3	Teklif		Günlük ücretlerimize ve sertifikalandırılacak birimin kapsamına göre ücretlendirmemizi hesap ederiz. Başvuru sahibine yazılı teklifi sunarız. Normalde bu başvuru ücreti değişmez, başvuru sahibi kontrolörün arazide kalacağı süreden bağımsız olarak prosedürlerin ücretlerinden kesin bir biçimde haberdar olur. Sadece seyahat ve konaklama masrafları teklifte bulunmaz. Teklifte beraber sertifikasyon sözleşmesini sunarız.

	Prosedür	Başvuru sahibi veya müteşebbis	Firma
4	Sözleşme	Başvuru sahibi ve firma ücrette anlaştıklarında, başvuru sahibi sözleşmeyi imzalar. Bununla birlikte başvuru sahibi organik standartların yerine getirileceğini taahhüt eder.	Firma, sözleşmenin onay imzalı kopyasını geri gönderir.
5	Ön ödeme	Müteşebbis sözleşmede belirtilen tutarın %50 'sini öder.	Firma, aşağıda belirtilen diğer bilgileri içeren ikinci bilgi paketini müteşebbise sunar: <ul style="list-style-type: none">• İlgili firma politikaları• İlgili standartlar• Standard kontrol program(lar)ı• Organik yönetim planı
6	Organik yönetim planı üzerinde çalışma	Müteşebbis organik yönetim planını (OYP) doldurur. Aynı zamanda şablon müteşebbisin aynı zamanda kendi kontrolünü yapmasını ve ilgili düzeltici faaliyetleri başlatmasını sağlar.	

	Prosedür	Başvuru sahibi veya müteşebbis	Firma
7	OYP Değerlendirme		Firma OYP'ını (organik yönetim planı) değerlendirir ve müteşebbisi sonuç ile ilgili olarak bilgilendirir. Bu adım sadece NOP (ulusal organik program) sertifikasyonu için zorunludur, diğer sertifikasyon programları için zorunlu değildir.
8	Düzeltilici faaliyetler	OYP'nın doldurulma ve gözden geçirme süresince uygunsuzluk bulunması durumunda, bu uygunsuzlukların ilk kontrol öncesinde düzeltilmesi gerekir. Örneğin: işletmelerde organik ve konvansiyonel ürünleri birbirinden ayırma sisteminin oluşturulması	
9	Kontrolü planlama	Kontrolör ve müteşebbis kontrol için bir tarih belirler. Eğer makul bir nedeni var ise müteşebbis kontrolörü reddetme ve firmadan bir başka atamasını isteme hakkına sahiptir.	

	Prosedür	Başvuru sahibi veya müteşebbis	Firma
10	Kontrol	Kontrollerde sorumlu kişiler hazır bulunmalıdır ve kayıtlar hazırlanmalıdır. Uygunsuzluk bulunması durumunda müteşebbis düzeltici faaliyet önerir. Kontrol raporu müteşebbis tarafından imzalanır.	Kontrolör, yönetim planının gerçek durumla uyumlu olup olmadığını doğrular, olası uygunsuzlukları belirler ve değerlendirir, müşteri tarafından sunulan düzeltici faaliyetlerin uygun olup olmadığını değerlendirir.
11	Kontrol Raporu		Denetimden hemen sonra kontrolör raporunu bitirir. Bütün dökümanlar ulaştığında, rapor firma merkez ofise sunulur.
12	Değerlendirme	Müşteriler kontrol raporunun bir kopyasını alırlar.	Rapor sorumlu sertifikeler tarafından değerlendirilir. *Bazen ek olarak sorulan sorular kontrolör ile birlikte açığa kavuşturulur.

	Prosedür	Başvuru sahibi veya müteşebbis	Firma
13	Son ücretlendirme	Seyahat masrafına ek olarak toplam ücretlendirmenin geri kalan %50'si ödenir.	Fatura düzenlenir

Firma Sertifikasyon Kararını kontrolden sonra 4-6 hafta içerisinde verir. Temel olarak 3 ihtimal vardır.

a) Müşteri standarda uygundur. Sertifika hazırlanır ve müşteriye gönderilir.

b) Müşterinin düzeltilmesi gereken uygunsuzlukları vardır. Eksik dökümanlar ya da daha önemli konuları kapsayabilir. Müşteri uygunsuzlukları düzeltir ve firmaya kanıtları gönderir. Firma bir uygunsuzluk bildirimini hazırlar. Firma uygunsuzlukların düzeltildiğine dair kanıtlara ulaştığında sertifika düzenlenir (bazı durumlarda, yeni bir kontrol yapılır).

c) Müşterinin kısa zamanda düzeltilemeyecek majör uygunsuzlukları vardır.

Firma bir Sertifikasyonu Red Mektubu düzenler

Bütün bu prosedür, görünüşte uzun ve karışıktır. Buna rağmen burada birbiri ardına sunulan birçok adım, genellikle aynı anda yapılır. Müşteriler sertifikasyon aşamasının **hızlandırılmasına** şu yollarla katkıda bulunabilirler:

- Zamanında ödeme yaparak,
- Gerekli olan form, sözleşme gibi dokümanları eksiksiz ve çabuk doldurarak,
- Düzeltici faaliyetleri bir an önce uygulamaya koyarak.

JAS sertifikasyonu (Japon Organik Pazarı için) ya da USDA-NOP (ABD Organik Pazarı için) özel gereklilikleri için lütfen “JAS setifikasyonu’na giriş” (3.2.11) ve “Kısa Bilgi: NOP” (3.2.10) dökümanlarına TR Yönetmeliği sertifikasyonu için “Kısa Bilgi; TR Yönetmeliği” (3.2.29) dökümanına başvurunuz.

Avrupa Birliği dışındaki firmaların, AB’ye organik ürün ihracatı için, sertifikasyon sonrasında; AB Pazarına yapılan her yükleme için, bir ürün sertifikası (“kontrol sertifikası” olarak da adlandırılır) talep etmelidir. Bu sertifika firma tarafından hazırlanır (Lütfen, “Kısa Bilgi: İthalat”ı inceleyiniz).

Müşteriler başvurudan sertifikasyona ve yıllık sertifikasyon yenilemeleri dahil tüm süreç boyunca firmaya şikayetlerini iletebilirler. Bu şikayetler firmanın iç kurallarına göre incelenecek ve müşteri şikayet değerlendirmesinden çıkan sonuç hakkında bilgilendirilecektir.

TR Yn., Avrupa Yönetmeliği (EC) 834/07*,
A.B.D. Ulusal Organik Programı (NOP), JAS, ve

Organik gıda işleme için gerekliliklere kısa giriş

1. Organik gıdanın işlenmesi:

İzlenebilirlik ve şeffaflığı temin etmelidir.

İyi bir dökümantasyon sistemi gerektirir.

Uygun olmayan hasat sonrası işlemeyle organik ürünlerde bulaşmaya neden olmamalıdır.

Katkı maddeleri ve işleme yardımcılarının kullanımını kısıtlar ve herhangi bir amaçla GDO kullanımına izin vermez.

2. Kimin organik işleyici olarak sertifikalandırılması gerekir:

Hasattan sonra organik ürünleri işleyen, kurutan, donduran, temizleyen, karıştıran, paketleyen ya da etiketleyen **tüm işleyicilerin** sertifikalandırılması gerekir.

3. Organik hammaddelerin orijini:

Her Őeyden önce, tüm hasat sonrası işleyiciler, **sadece sertifikalı organik hammaddelerin** organik ürünlere iŐlenebileceđini anlamalıdırlar.

Sadece **T.R. sertifikalı** hammadde T.R. pazarı için ürünlere, Sadece **A.B. sertifikalı** hammadde A.B. pazarı için ürünlere, sadece **JAS** sertifikalılar Japon pazarı için kullanılabilirken, A.B.D. Pazarı için hammaddeler, **NOP sertifikalı** olmalıdır – lütfen hammadde tedarikçinizden daima, ilgili standarda göre hazırlanan **geçerli bir sertifikanın kopyasını** isteyiniz.

4. Ayırma:

Bazı işleyiciler, sadece organik üretirler, ancak çoğu hem organik hem de konvansiyonel üretim yapar.

İkinci kategorideki işleyiciler, **organik ürünleri konvansiyonel olanlardan ayırmak için iyi bir sistem** kurmak zorundadırlar: hammaddenin kabul edildiği andan, tüm işleme adımlarıyla, depolama odalarından, v.b. satışa kadar. Ayrım, organik ve geçiş ürünler ya da farklı standartlara göre (örn. NOP / A.B.)sertifikalandırılmış ürünler arasında da güvence altına alınmalıdır.

En iyi ayırım, elbette **yer** ile olur: organik için ayrı depolar ve işleme hatlarına sahip olarak.

Ancak bu bazen mümkün olmayabilir; bu durumda **zaman** olarak ayırabilirsiniz: organik ürünleri konvansiyonel olanlarla aynı hat üzerinde farklı zamanlarda işlersiniz; organik işlemeden önce, hattı **temizlemek** zorundasınız.

Sürekli prosesler durumunda (örn. değirmenler), üretici organik üretimin başında, makul miktarda bir organik ürünün hattı “temizlemek” için kullanıldığından ve konvansiyonel olarak satıldığından emin olmalıdır.

Ayrı depolar mümkün değilse, mevcut deponun içerisinde yeterli bir ayırım tatmin edici olabilir: örn. yerde bir hatla ayrılan sıralar, ya da düzgün olarak etiketlenmiş ayrı raflar.

5. Dökümantasyon ve etiketleme:

Bir organik işleyicinin, bir **organik yönetim planına** ya da kalite el kitabında özel olarak organik gıdanın işlenmesini anlatan bir bölüme ihtiyacı vardır.

Organik ve konvansiyonel ürünlerin paralel üretiminin olduğu yerlerde, organik ürünlerin konulduğu çuvallar, kaplar, kutular, tesisinizdeki tüm adımlar boyunca **etiketlenmek** zorundadır.

İşleyici, **tedarikçi sertifikalarını, sevk irsaliyelerini, işleme protokollerini, depo defterlerini ve faturaları** saklamak ve dosyalamak zorundadır; tüm bu kayıtlar, ürünün organik durumunu belirtir.

TR ve AB Yönetmeliği organik ürünler için özel bir alım prosedürü talep eder.

Organik işleyiciler satın alınan hammadde miktarının, satılan final ürün miktarı ile tutarlı olup olmadığını değerlendirmeye imkan veren, iyi bir **muhasabe** sistemine sahip olmalıdır.

Organik işleme için, doğrudan araziden gelen açık hammadde hariç, sadece **paketlenmiş ya da kapalı** ve etiketli ürünler kabul edilmelidir, etiketlenmemiş ürünler, tedarikçiye geri verilmelidir.

Ek olarak **JAS**, “**tasnif**” kayıtlarını talep eder: Üretici, JAS logolu ürünler satmadan önce JAS standartlarına uygunluğu iki kez kontrol etmeli ve kaydetmelidir

6. İzlenebilirlik:

(3), (4), ve (5) altında bahsedilen her şey, izlenebilirlikle yapılmak zorundadır, çok önemli bir konu olduğundan, burada tekrar etmekte fayda var: organik pazar yalnızca, tüketici tabağındakinin kaynağının organik araziye kadar izlenebileceğine güvendiği takdirde gelişebilir.

Taze meyve paketleyiciler (arazi düzeyine doğru izlenebilirlik sağlamanın kolay olması gereken), mandıralar, yağ değirmenleri ya da makarna fabrikaları gibi farklı prosesler için aynı düzeyde izlenebilirlik talep etmek imkansızdır.

Verilen her durumda, **en yüksek düzeyde izlenebilirlik** sağlanmaya çalışılmalıdır.

7. Katkı maddeleri, işleme yardımcıları:

Organik ürünler için kullanılabilen tarımsal olmayan katkı maddeleri ve işleme yardımcıları ilgili standartlar tarafından kısıtlanmıştır. Lütfen aşağıdaki tabloyu inceleyiniz.

TR yönetmeliği	AB Yönetmeliği	NOP	JAS
Ek-8, 1 ve 2	Yön (EC) 889/08 Ek VIII A-B	205.605	Tebliğ 1606 – Tablo 1

8. Çok içerikli ürünlerin etiketlenmesi:

Aşağıdaki tablo, farklı kategoriler için **etiketleme** gerekleri için bir genel açıklama içermektedir*: **TR:**

Organik	Organik içeriklerle
En az %95 organik içerik;	En az %70 organik içerik;
Geri kalan %5 organik (tarımsal) olmayan içerikler yalnızca TR Yön. Ek 9'a göre	Genetik modifiyeli olmadığı takdirde, organik olmayan tarımsal içerikler için kısıtlama yoktur.
Tarımsal olmayan içerikler ve işleme yardımcıları yalnızca Ek-8 1 ve 2'ye göre	Organığe yalnızca içindekiler listesinde referans gösterilebilir, genel etikette gösterilemez.

NOP

100% organik	Organik	Organikle yapılmış	(Sadece organik içeriklere referans)
Sadece organik zirai içerikler, işleme yardımcıları yoktur.	En az %95 organik zirai içerikler	En az %70 organik zirai içerikler; USDA mührü kullanılamaz.	%70'ten az organik içerikler; USDA mührü ya da sertifikasyon firmasının logosu kullanılamaz.
	Yasaklanan metotlar ya da maddeleri kullanmadan, kullanılamaz. organik olmayan içerikler, § 205.606'ya göre organik olmayan tarımsal içerikler, § 205.605'ya göre tarımsal olmayan içerikler ve işleme yardımcıları		

EU

Organik	Organik içeriklerle
En az %95 organik içerik;	En az %70 organik içerik;
Geri kalan %5 organik (tarımsal) olmayan içerikler yalnızca Yön. (EC) 889/08 Ek IX'a göre	Genetik modifiyeli olmadığı takdirde, organik olmayan tarımsal içerikler için kısıtlama yoktur.
Tarımsal olmayan içerikler ve işleme yardımcılarını yalnızca Ek VIII A ve B'ye göre	
	Organiğe yalnızca içindekiler listesinde referans gösterilebilir, genel etikette gösterilemez.

JAS: Yalnızca, en az %95 organik / geçiş içerik bulunması gereken “organik” ve “organik geçişte” kategorileri vardır. Kalan %5, organik içeriklerle aynı içerikleri bulundurmamalıdır.

* tuz ve suyu hesaba katmayan yzdeleler

9. Hasat sonrası zararlı kontrolü, sanitasyon, kirletici maddeler:

Üretici, organik ürünün **hiçbir zaman** yakıtlar, pestisitler, ağaç koruyucuları, deterjanlar, küf, v.b. **kirletici maddelerle** temas etmediğinden emin olmalıdır.

Depolanan ürünlerde zararlı kontrolü için, yalnızca Ek-2, Ek II (AB Yön. 834/08) ve Ulusal Liste'de (NOP) bahsi geçen maddeler kullanılabilir. JAS izin verilen zararlı kontrol maddelerini Tebliğ 1606 Tablo 2'de belirtmiştir.

İşleme hatları ve odaların temizlik, sanitasyon ve zararlı kontrolü için, TR, AB ve JAS ilgili gıda yasasının genel kurallarının uygulanmasını isterken, NOP § 205.271 daha detaylı hükümler içerir.

Bunun ötesinde, bir işleme tesisine konvansiyonel pestisitlerin uygulanmasından sonra ilgili odaya organik ürünlerin taşınmasına kadarki **bekleme süresinin**, ilgili madde için resmi olarak belirtilen zamanın **iki katı** olmasını talep eder; organik ürünle temas eden tüm yüzeyler, temiz suyla durulanmalıdır.

Firma, yukarıda bahsi geçen organik standartların parçası olmamasına rağmen organik ürünlerin **uygun hijyenik** koşullar altında ele alınmasını talep eder.

İşletme Analizi

Organik üretimde işletmeler arazi ve iklim özellikleri, işgücü durumu, altyapı, hayvan varlığı gibi konularda kapsamlı olarak incelenir.

İşletme Analizi Kriterleri

A. Arazi analizi

1. Toprak tipi, derinliği
2. Besin maddeleri
3. pH
4. Toprak yapısı
5. Su tutma kapasitesi
6. Toprak işleme
7. Drenaj
8. Rotasyon
9. Toprak kökenli hastalık ve zararlılar
10. Yabancı otlar

B. İşgücü durumu

1. Ailenin işgücü

2. Mevsimlik işgücü (miktar ve eğitimi)

C. İklim özellikleri

1. Gün uzunluğu
2. Işık yoğunluğu
3. Donlar
4. Sıcaklık (toprak ve hava)
5. Yağış (miktar, zaman, dağılım)

D. Altyapı

1. Binalar

2. Alet-Ekipman

3. Tohum temizleme

4. Ambalajlama tesisi

E. Hayvan Varlığı

1. Barınak kapasitesi ve Koşulları

2. Cins ve ırklar

3. Mera alanı

F. Gelişme koşulları

1. Uygulamalar
2. Tohum ekimi, çıkış
3. Yabancı ot (tür, yoğunluk)
4. Hastalık ve zararlılar
5. Nadas
6. Toprak azotu
7. Kuru madde üretimi
8. Verim
9. Su kullanım etkinliği

G. Pazarlama

1. Pazara uzaklık
2. Pazara hazırlama
3. Dağıtım olanakları
4. Anlaşmalı üretim

İşletme Alanınının Planlanması

Hayvan varlığı

Yem bitkileri üretimi

Pazar istekleri

İşgücü olanakları

Ekim nöbeti

Ürünün pazara hazırlanması ve işlenmesi

İşletme atıkları dikkate alınmalıdır

Geçiş süreci

Geçiş süreci, organik üretimler ile üretimin başlamasından, elde edilen bitkisel ve hayvansal ürünün organik sertifikaya almasına kadar geçen süredir.

Tek yıllık bitkilerde 2 yıl. Ekim tarihi önemlidir

Çok yıllık bitkilerde 3 yıl. Hasat tarihi önemlidir

Kontrol ve sertifikasyon kuruluğu geçiş surecini uzatabilir veya kısaltabilir.

Bu sure gerekli surenin yarısından fazla olamaz.

Organik hayvanın üretiminde geçiş sureci, üretime başlanmasından ürünün organik olarak kabul edilmesine kadar geçen suredir.

Organik ürünlerin işlenmesi

Organik ürün konvansiyonel ürünle aynı ortamda ve aynı anda işlenemez.

Organik ürünün işlenmesinde sentetik ve kimyasal katkı maddeleri kullanılamaz.

Ürün işlemede, ışınlama yöntemi kullanılamaz

İşlenme sürecinde ürünün organik niteliğini koruyacak hijyenik tedbirler alınır.

Organik ürünün işlenmesinde yönetmeliklerde belirlenen katkı maddeleri kullanılabilir.

Organik ürünün işlenmesinde Resmi gazetede yayımlanan yönetmelik hükümleri uygulanır.

Müteşebbis, Bakanlıktan yasal izin ve belgeleri aldıktan sonra ürünün organikliğinin tespit edilmesi için bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna başvurur. Kuruluş müteşebbis faaliyetinin yönetmeliğin hükümlerine uygunluğunu onaylarsa, müteşebbis girişimi komiteye bildirir.

Organik ürün işlenirken genetik olarak değişikliğe uğramaz.

Organik ürünlerin işlenmesinde kullanılacak katkı maddeleri:

Gıda katkı maddeleri ve proses yardımcıları

Aroma maddeleri

Su ve tuz

Mikroorganizma preparatları

Organik olarak üretilmiş iz elementler dahil tüm amino asit, mineral ve vitaminler

Yağ, su ve etanol, karbondioksit, mekanik ve fiziksel işlemler ile elde edilen uçucu yağlar

Organik Meyve Yetiştiriciliği

Konvensiyonel meyvecilikte ilaç ve gübre kullanımında normalin üzerinde bir uygulama söz konusudur. Bunun sonucu olarak ilaç ve gübre masraflarında artış, zaman kaybı, gereksiz masrafların yansıtıldığı bir ürün fiyatı, katkı ve kalıntı maddeleri içeren ürünler, çevresel risk, toprak ve su kirliliği oluşturmaktadır.

Organik meyve bahçelerinin kurulma esasları

Organik meyve bahçelerinin kurulması aşamasında ekonomik faktörlerle, sıcaklık, ışık, nem, rüzgar, toprak, yer, yöney gibi ekolojik faktörler dikkate alınmalıdır.

Fidan üretim teknikleri

İzin verilmeyen büyüme düzenleyiciler kullanılmamalıdır. Bu nedenle tür ve çeşitler ile kullanılan anaçlara göre farklı üretim teknikleri kullanılır.

Generatif Üretim Teknikleri:

Vegetatif Üretim Teknikleri:

Anaç seçimi

Meyvecilikte kullanılan anaçlar, çöğür ve klon anacı olarak iki gruba ayrılır.

Çöğür anacı: Meyve anaçlarının çimlendirilmesi sonucunda elde edilir. Bu şekilde kazık kök sistemi oluştururlar. Böylece su stresinin olduğu koşullara uyum gösterirler

Klon anaçları: Kolay köklenme özelliğindeki anaçların vegetatif yöntemlerle üretilmesi ile elde edilirler. Bu tür anaçlar toprak kökenli bazı hastalık ve zararlılara karşı hassastırlar.

Çeşit seçimi

Organik yetiştiricilikte ağaçlarım erken meyveye yatması ve gençlik kısırlılığı döneminin kısaltılması hedeflenmiştir.

Ağaç gelişme kuvveti ve hacim, bahçe tesisinde sıra aralık ve mesafesinin belirlenmesinde önemlidir.

Hiçbir inorganik madde kullanılmadan elde edilmiş küçük meyve kaliteli olarak kabul edilir.

Bahçe tesisi

Organik yetiştiricilikte hastalık ve zararlı riskini en aza indirecek dikim mesafeleri uygulanmalıdır.

Kullanılacak fidanlar bir yaşlı ve organik sertifikalı olmalıdır.

Kültürel işlemler

Budama

Toprak yönetimi

Sulama

Hasat ve Ambalaj

Organik meyvecilik uygulamalarını kısıtlayabilecek faktörler

Yüksek maliyet

Verimde azalma

Yüksek fiyat

Tanıtım yetersizliği

Olumsuz propaganda

Seralarda Organik Üretim

Toprak organik özelliğini yitirmemiş olmalı

Organik tohum ve çoğaltma materyali kullanılmalı

Verimliliği arttırıcı ekolojik yöntemler kullanılmalı

Sera örtüsü olarak cam veya polietilen kullanılabilir

Damla sulama sistemi tercih edilmelidir.

Genetik yapı

Müdahaleler

Kayıt tutulması

Hijyen tedbirleri

İşletme tesisi

Yemlerin özellikleri

Hormon kullanımı

organik tarıma yapılan dekar başı destek ise üreticinin zeytine yönelmesindeki temel motivasyonlardandır.

Bekletme (Depolama) ve İşleme Sürecinde Kültürün Rolü

Organik tarım ile kültür arasındaki ilişkinin en zayıf olduğu pratikler depolama (bekleme) ve işleme sürecindedir. Zira bu süreçte artık aileden gelen yöntem ve teknikler çok fazla kullanılmamaktadır. Bunun yerine ya modern depolar veya bekletme koşulları tercih edilmekte yada üreticinin nakit ihtiyacından dolayı ürün bekletilmeden pazarlanmaktadır. Eskiden zeytin hasat edildikten sonra salamura depolarında bekletilmekte yada sıkılmaktaydı. Sıkım işlemi ise eski usul aletler ve sıkım teknikleriyle yapılmaktaydı. Elde edilen yağlar ise toprak küplerin içerisinde serin bir yerde depolanmaktaydı.

Ancak günümüzde bu yöntemler yerini modern uygulama ve araçlara bırakmıştır. Günümüzde hasat edildikten sonra zeytinin işleme ve depolama özellikleri değişmiştir. Özellikle ürün hasat edildikten sonra asit oranının artmaması için hiç bekletilmeden fabrikada sıkılarak zeytinyağına dönüştürülmektedir. Az bir kısmı ise salamura için ayrılmaktadır. Zeytinyağının büyük bir kısmı fabrikaya satılmaktadır. Geriye kalan az bir kısmı ise ailenin yıllık ihtiyacı yada elden pazarlamak için büyük plastik bidonlarda depolanmaktadır. Bu depolar çoğunlukla evin alt katındaki güneş görmeyen daha serin, gölge bir mekandır. Bazen de evin bazı odalarında saklanabilmektedir. Ürünün organikliğine aykırı bir durum olduğu için az da olsa bazı katılımcılar zeytinyağını daha sağlıklı olan krom kaplarda sakladıklarını ifade etmiştir (Okudum, 2021).

Organik Zeytinyağlarının
Depolandığı Plastik Kaplar
(Çögürlük/Çine/Aydın)

Organik tarımın temel sorunlarından birisi organik ürünlere duyulan güvensizliktir. Bunu aşmanın yolu denetimlerin sıklaştırılması ve yaptırımların artırılmasıdır.

Kaynaklar

Ramazan Okudum 2021. Aydın ve Van İllerinde organik Tarım Uygulamaları Kültür, Mekan ve Kalkınma. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Doktora Tezi.

Sorularınız varsa cevaplayayım.

Daha sonra aklınıza soru gelirse lütfen yüz yüze, e posta veya telefon yoluyla ulaşınız.

Bu ders notları zeytincilik programı öğrencileri, Kursiyerler, sektör temsilcileri, diğer üniversitelerde okuyan önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile araştırmacılara yönelik hazırlanmıştır. Daha detay bilgiye ulaşmak isterseniz lütfen iletişime geçiniz.

DERS NOTLARI SÜREKLİ YENİLENMEKTEDİR.
LÜTFEN DAHA ÖNCE İNDİRDİĞİNİZ DERS NOTU VARSA
YENİ TARİHLİ OLAN DERS NOTUNU TERCİH EDİNİZ.
NOTLARDA HATALI ve
EKSİK BİR YER GÖRDÜĞÜNÜZDE LÜTFEN BİLDİRİNİZ.

Dr. Mücahit KIVRAK

0 505 772 44 46

kivrak@gmail.com

www.zeytin.org.tr

www.mucahitkivrak.com.tr

Sosyal medya iletişim

<https://www.facebook.com/mucahit.kivrak>

<https://twitter.com/zeytinist>

<https://instagram.com/zeytinist/>

<https://www.youtube.com/channel/UCNDXadH7jpB0FVRLbEvtqHA>